

לטיול יצאנו

איך מגיעים? פונים מכביש טובב כינרת (92) בצומת מעלה גמלא לכביש 869, חולפים על פני מושב מעלה גמלא ומושב כנף עד לצומת דליות. מנקודה זו פונים שמאלה לכביש 808 ולאחר כשלושה קילומטרים פונים שוב שמאלה, עם הופעת השלט המכוון לשמורת גמלא.

משך הסיור: שעה-ארבע שעות
עונה מומלצת: אביב (מרס-מאי)

לא לוותר: תצפית על עופות דורסים. פעמיים ביום מתקיימות הדרכות על הנשרים. אפשר להזמין הדרכות לקבוצות (ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לאתר).

מה יש עוד: מזנון, משקפות להשכרה, מרפסות תצפית, שולחנות פיקניק, נגישות חלקית למטיילים על כיסאות גלגלים.

שעות פתיחה: קיץ: א'-ה' ושבט 8:00-17:00, שישי וערבי חג 8:00-16:00; חורף: א'-ה' ושבט 8:00-16:00, שישי וערבי חג 8:00-15:00 (הכניסה לשמורה נסגרת שעה לפני השעה הרשומה).

דמי כניסה: 15 שקל לילד, 29 שקל למבוגר
לפרטים נוספים: 04-6822282, www.parks.org.il

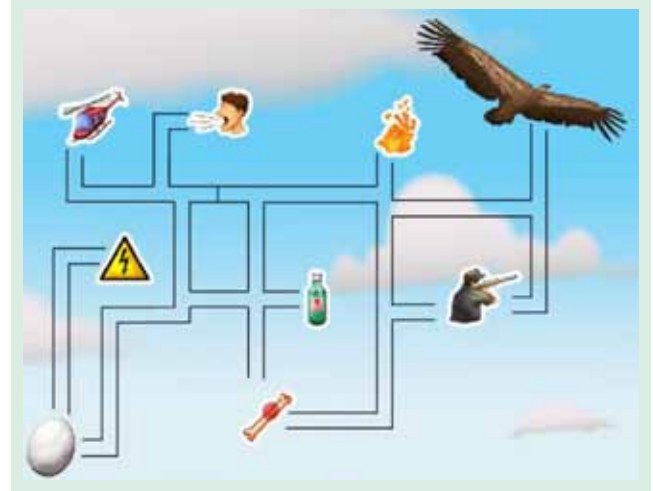
מצאו בתפזורת לפחות שמונה מושגים הקשורים לנצרות (היעזרו ברשימה למטה):

י	א	ב	ב	ו	ו	כ	ו	מ	ר	צ
ו	פ	י	ל	נ	ח	ג	נ	צ	ל	
ח	ס	ש	כ	ז	ש	ד	ז	ג	ב	
נ	י	ו	נ	צ	ר	ת	ר	ר	י	
נ	ס	פ	ס	ת	מ	נ	ט	ג	ת	
ה	ק	ע	י	ש	ו	ע	ל	ו	ל	
מ	כ	א	י	פ	י	ס	ג	ר	ח	
ט	ק	פ	ה	א	מ	ט	ו	י	מ	
ב	ד	י	ר	ק	ר	ו	ח	ו	פ	
י	ד	פ	ג	כ	י	ע	י	ס	ש	
ל	ח	י	ל	ז	מ	ס	ב	ה	נ	
מ	צ	ו	ת	ט	ל	נ	ז	י	ר	
ה	ב	ר	י	ת	ה	ח	ד	ש	ה	

(ישוע, כנסייה, מנזר, כומר, אפיפיור, צלב, דיר קרוח, מרים, נצרת, בית לחם, גרגוריוס, אפסיס, נזיר, הברית החדשה, יוחנן המטביל, בישוף)

מצפור הנשרים

בשמורת טבע גמלא מתקיים עולם חי עשיר ומגוון, וגולת הכותרת שלו היא הנשר המקראי, עוף גדול ממשפחת הניציים, הניזון מפגרים. צווארו של הנשר ארוך, ראשו קירח ומקורו מעוקל בצורת קרס. רגליו חזקות וקצרות ומכוסות פלומה לבנה עד לברכיו, וציפורניו כפופות מעט ואינן חדות במיוחד. בעבר התקיימה בגמלא מושבת הקינון הגדולה ביותר בצפון הארץ. היום, לצערנו, נמצאת אוכלוסיית הנשרים במצוקה והמושבה בסכנת היעלמות. עזרו לנשר העומד לבלקוע מהביצה לחמוק מהסכנות האורבות לו בהמשך חייו ולהגיע לאמו:

הידעתם?

ביוני 2007 התרחש אירוע הרעלה גדול שפגע אנושות באוכלוסיית הנשרים המקננת במצוקי גמלא - כ־30 נשרים הורעלו למוות. רשות הטבע והגנים מבצעת סריקות בשטח למציאת פגרים מורעלים ומבצעת פעולות הסברה בנושא.

צילום עידו שקד

שמורת טבע גמלא צילום רינה נגילה

כשטבע והיסטוריה נפגשים

שרידי עיר עתיקה, מושבת קינון של עופות דורסים, תצפית על נוף יפהפה וטבע מרהיב. זה הזמן לגלות את כל אלה ועוד בשמורת טבע גמלא

מאת: מערכת רשות הטבע והגנים

הרשות). בסיום ביצוע המשימות, עוברים הילדים טקס התחייבות ומקבלים תג ותעודה המסמיכה אותם כפקחים צעירים. אתם מוזמנים להתחיל כבר עכשיו.

בשמורת טבע גמלא מתקיים שילוב נדיר של טבע ונוף עם סיפור אנושי היסטורי מרתק. המצפור צופה אל מושבת קינון של עופות דורסים, ובמרחק הליכה ממנו, בראש קניוני הנחלים המרשימים, נמצאים שרידיה של העיר העתיקה גמלא, המספרים את סיפור גבורתה הייחודי, ובהם שרידי בית הכנסת הקדום ביותר בעולם.

דיר קרוח

בתקופה הביזנטית, בשנים 327-640 לספירה הנוצרית, היה הגולן מאוכלס ביהודים ובנוצרים כאחד. הכפר הסורי הנטוש דיר קרוח נבנה בחלקו על גבי חורבות מהתקופה הביזנטית, ובמקום רואים מנזר ובו כנסייה על שם גרגוריוס הקדוש. הכנסייה נבנתה כתוספת לכפר הנוצרי שנוסד במאות החמישית-שישית לספירה ורואים בה קשתות הנושאות תקרת אבן ואפסיס (גומחה) רבוע. במשך כמה מאות שנים היה היישוב נטוש. הוא חודש במאה ה־13, ניטש ויושב שוב במאה ה־20 על ידי אוכלוסייה סורית, שקראה לו בשם "דיר קרוח". לאחר מלחמת ששת הימים ניטש המקום.

יוצאים למשימה

את הטיול בשמורת טבע גמלא מומלץ לעשות בליווי חוברת "פקחים צעירים" - חוברת משימות מיוחדת לכל המשפחה, שמטרתה לאפשר למטיילים לחקור את האתר שבו הם מבקרים, להתבונן בפרטים הקטנים שבו ולחוות אותו ביחד. החוברת נמכרת בקופות האתר במחיר סמלי של עשרה שקלים (אפשר גם להורידה בחינם באתר האינטרנט של

תוכנית "פקחים צעירים" החלה לפעול בשנת 2008 ביוזמת קרן דואליס להשקעות חברתיות (ע"ר) ובשיתוף רשות הטבע והגנים. התוכנית מעודדת ילדים ובני משפחותיהם לאהבת הטבע וערכי המורשת ולשמירה עליהם בדרך חווייתית ומהנה.